

DANICA.

List 25.

Idi, opominaj, svari, prosi, žugaj še tako goreče, po vsi moči svoje duše; pa boš vender na zadnje pri vsem prizadanim trudu s prerokam Ezehielam mogel reči: „Oh, po vsi moči sim si prizadajal; ali rije pregréh ni od njega serca spraviti, tudi z ognjem ne,“ (24, 12.) Strašne besede! Ali ga tedaj res ni sredstva, velikiga grešnika pogubljenja oteti in z Bogom sprijazniti? Je, je; poslušajte, kaj čez v grehu oterpujeniga in nespokorniga grešnika jokajoči in pravični Job pravi: de samo spomin smerti ga zamore na pot pokore pripeljati. „Pelji takiga grešnika na pokopališa, in on se bo med mrtvimi prebudil.“ (Job. 21, 32.) Opominaj in svari še tako goreče nečistnika, lakomnika, obrekovavca, preklinjeavca; vse bo zastonj: ako ga pa opomniš, de bo treba umreti, ga bo hudo preletelo, kakor kralj David pravi: Poprej ne bo grešnik pota hudobije in oterpnosti zapustil, dokler ne bo začel misliti na smert; popred ne bo svoje krivičnosti, nečistosti, nevošljivosti, jeze in sovraštva zapustil, dokler mu ne bo v spomin vtisnjeno, de bo treba enkrat umreti in svet zapustiti, in de bo njegovo truplo,

katerimu tolikanj streže in vse privoli, v zemljo zakopano, ter bo trohnoha in živež červov. Tudi učeni kardinal Hugon pravi: „Tako dolgo se ne bo v hudobijo pogreznjeni grešnik iz nje izkopal, dokler ne bo na smert začel misliti.“ Tako uči sv. piemo, tako uče preroki, in to nam postavlja mnogi izgledi pred oči. O de bi Bog hotel, da bi ta nauk, to premišljevanje in spomin smerti prav globoko vsim oterpjenim grešnikom v njih serca seglo in se vanje vtisnilo! Oh, ali bi se ne stresli in ne zjokali v svetne in mesne sladnosti pogreznjeni grešniki, ako bi bližnjo smert ravno pred seboj vidili? Ali bi ne zapustili precej poti pregreh, ter bi s pravo pokoro pot čednosti nastopili? Hoces torej, moj kristjan, da hudobija in pregreha v tvojim sercu prostor zgubi, potresi ga večkrat s pepelom, to je, pomisli pogosto na smert, podaj se večkrat z mislimi v temni grob in prevdari, da boš trohnohi in červam v delež. Kjer veter prazne časti, nečimernosti, sladnosti, napuha, častiželje, spomin smerti iz serca izpiha; oh, tam je padeč, je greh, je pozabljenje Božje, je večna nesreča. Nasproti pa, kjer se serce s pepelom potresa, se pogosto na smert spominja; o tam je še upati gnade spreobrnjenja in milosti Božje, zveličanja in večniga življenja.

Marjeta Kortonska, kakor vemo iz njeniga življenja, je celih devet let v nečistosti zivela. Imela je majhniga pesička, da si je kratek čas z njim delala. Prigodi se pa, da se njen pesiček za nekaj dni zgubi, in ne more nič od njega zvedeti, ter žaluje in joka nad njegovo zgubo. Oh, ali po zgubljeni Božji gnadi pa oterpjeni grešnici se solzica iz očesa ne kane, še zdihljeja ne stori! Med tem pride nje ljubi pesiček ves žalosten in oplašen na dom, prime Marjeto za rob obleke in jo za sabo poteguje; gre za njim, ne vedoe, kam da jo pelje; ko jo iz mesta ven v neko sumo ali germovje pripelja, začne pesek eviliti, lajati in z nogami razkopavati, kakor bi hotel reči: moja gospa, odpravite to šaro, in poglejte, kaj tukej leži. Marjeta šaro razgerne, oh! in zagleda ranjeno in že vse červivo truplo svojiga nesrečniga grešniga tovarša, ki so ga razuzdani nečistniki ravno zavoljo nje ubili. Vsa prestrašena pri tem pogledu ostermi, strah Božje pravice jo obide, in iz globočine svojiga serca zavpije: „Oh nesrečni! kje je tvoja duša?“ Zivo vidi zdaj pred sabo strašno ostudnost nesramniga življenja, nečiste pregrehe žalostni konec: vroče solze serčne žalosti se ji po licu udero. Pri ti priči odloži ves lišp, se obleče v slabo haljo, se opase s pokornim pasom, prime bič, terpi žejo in lakot, in dela tri in dvajset let ostro pokoro. O srečna Marjeta! kdo te je tako spreobrnil, spokoril, v svetnico spremenil? Odgovori: „Pogled in spomin smerti.“ O srečen spomin, o nesrečna pozabljivost na smert! O srečen, kdor večkrat na smert misli; ali nesrečen, kdor na taisto misliti pozabi! Pomisli pogosto besede modriga: Kaj pomaga človeku, ko bi ves svet dobil, svojo dušo pa pogubil? Spomni se pogosto poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil. — O srečen spomin smerti!

Korenee.

Čertica iz žitljenja svetiga Martina škofa.

Zivljenje sv. Martina je čast, braveam Zgod. Danice mende znano; naj torej le eno evetico iz njegoviga svetiga življenja utergam, in v premišljevanje dam, namreč, njegovo prizanesljivo, ljubeznjivo obnašanje do hudobniga Brikeija, njegoviga podložniga sobrata. Brikeij je po šegi malopridnih podložnikov naredbe svojiga prednika — sv. Martina — grajal, še clo druge brate zoper njega spuntati si prizadeval, ga očitno za norca razglasil in zasmehoval. Ko je namreč sv. Martin po samostanskim vertu se sprehajal, svoje oči večkrat prot nebesam povzdigoval, se primeri, da neki clovek Brikeija po Martinu vpraša. Na vprašanje

Brikeij zaničljivo odgovori: „Ako hočeš norca viditi, pojdi na vert, tam ga boš vidil v oblake zijati, kakor bi mu ob pamet šlo.“ Sv. Martin to slišati, reče: „Dobro sim stisal, Brikeij, kaj si ptujcu govoril; ti še ni dosti, da sobrate zoper mene podpihuješ, me hočeš še očitno pred svetam za norca razglasiti. — Povém ti, težka butara te čaka; ti boš moj nastopnik — škof.“ Brikeij Martina posmehovalje zaverne: „Zdaj še le vém, da si v resnici norec, ker le norec zamore kaj taciga od mene govoriti.“ Sv. Martin je vse žaljenje voljno poterpel, in za spreobrnjenje Brikeija vedno Boga prosil. Ko drugi bratje enako večkratno zaničevanje vidijo, prosijo Martina, naj tega prederzneža kaznuje in iz samostana spodi; Martin pa, poln ljubezni do grešnika, jim krotko odgovori: „Ako je Jezus judeža med svojimi učenci terpel, zakaj bi pa jest Brikeiju ne prizanesel?“ — Vedil je sv. Martin Brikeiju žerjavico na glavo nositi, kar ga je tolikanj ginilo, da se je resnično pobojsal, je zavolj svetiga življenja naslednik sv. Martina — škof postal, zdaj pa je velik svetnik v nebesih.

Sv. Martin je tukaj lep izgled, kako naj gospodarji in višji s svojimi podložniki in nižjimi ravnajo, ako pregreške nad njimi zapazijo. Ako podložnika za malih pregreh del očitno grajaš, iz službe spodiš, ga tako na beraško palico spraviš, ali v drugi, njemu nevarni stan p. v vojašino stopiti primoraš, utegneš biti vzrok njegove še večji hudobije in poslednje njegove pogube.

Od svetiga Martina.

Vtrinja danes ziata zarja
Se po fari šmartenski.
Milost Božja pa z altarja,
Kjer se varih naš časti.
Svet' Martin se imenuje.
Vsih Slovencev biser zlat.
To kersanskim svetu sluje
On, nebeske družbe svat.

V lepi ogerski deželi
Je svet' Martin rojen bil,
Šisat' vere glas veseli —
Je malike poslovil.
Stopi že v desetim letu
Pod bandero Jezusa,
Da slovo neveri in svetu —
Najde v Bogu mir serca.

Bil je mlad, v petnajstim letu
Med vojake v službo vzet,
Zivel je v nedolžni cvetu.
Ni popacil njega svet.
Na pol naziga cloveka
V hudi zimi srečati,
Plaš sveti' Martin si preseka —
Reveža oblec hiti.

Bolj zvesto Bogu služiti,
Stan vojaški zapusti,
Da se v sveti ver' kerstiti,
In le Jezusu živi.
Čudeži pa poterdili
So življenje mu svetlo,
Mu ljubezen pridobili
In udanost ljudstva vso.

Željo ljudstva dopolniti,
Ga zdaj škofa zvolijo,
Duše k Jezusu voditi —
Mu priložnost je le-to.
Ves nevtruden obiskuje
Po škofiji verne vse.
Se očeta vsim skazuje,
Revežem dari daje.

Kakor sveto blo življenje
Svetiga Martina je,
Tak castiljivo locenje
Bilo je od té zemlje:
Na pepel je položiti
Svoje bolno truplo dal,
Glavo k nebu obrniti,
In — v Gospodu je zaspal. —
K. K.

Še nekoliko iz žitljenja Gregorja Kemperle-ta.

(Dalje.)

Prava pobožnost, da je stanovitna in pred nevarnostmi zavarvana, mora iz živiga, natankiga in globokiga spoznanja prave čednosti izvirati. Res, veliko jih je, ki so vsi priprosti in vender z vsim sercam Bogu in čednosti vdani, in bi raji vse, tudi življenje dali, kakor le nekoliko od te poti odstopili. Ali s tem ni še vsim sovražnikom pot zeperta; nar nevarniši se ostane: zviti zapeljivec, volk v ovčji obleki, in ta volk si je lahko tudi clovek sam, če ne ve, kaj da je bistvo čednosti. Zakaj kmalo se utegne zgoditi, da si kaj v glavo vtisne in meni, da je popolnost, pa je le terma, njemu, še bolj pa drugim nadležna, in gotovo tudi Bogu ne prijetna. Zaljubi se tako rekoč clovek sam v svojo, kakor misli, resnično pobožnost in sebe s tem slepi in strašno goljfuje, ker to vso rast čed-

nosti dvira in zatira; skoravno so sicer njegove dobre in epokovne dela na videz velike, so vendar v resnici majhne. Toraj, prava podlaga čednosti je njeno resnično spoznanje. Bistri um ljubiga ranjega, ki je tako prosto plaval čez vse težave, ki razum opovirajo, in je tako lahko in tako globoko v vseh vednostih segal, tudi v tej nar imenitniši vednosti ni bil zaduji. Saj je ni nikdar zanemarjal in pozneje, v zadnjih letih svojiga le prekratkega življenja, jo je visoko nad vsimi družimi cenil in v djanji skazoval. Zatoraj je pa tudi rasel v nji od dne do dne, in ker je bil njegov um vedno bistrejši, je tudi toliko hitrejši se povzdignil na visoko stopnjo popolnamosti dušnega življenja. On ni bil, kakor pravimo, tje v en dan pobožen, ali de s sv. Pavlam rečem: „ne kakor de bi po vetru mahal (1. Kor. 9, 26.)“, temuč je vedil, kaj si je bil zvolil, po kom je hrepenel, česa je iskal. On je vidil na levo in na desno gladke in slavne pote odperle svoji bistrumnosti, ali spoznal je tudi, de ktero bi bil zvolil zunaj te, bi se bil omenjal. Ali ravno iz tega pa tudi povzamem, de je vedil in cenil dolžnosti, ki jih imamo do svojiga telesa. Vedil je, de Bog noče in ne tirja od nas, de bi telo zanemarili ali s preojstrojstjo morili; Bog zapoveduje sicer zatajevanje namiga sebe, ali pametno, de telo moč ohrani in duhu služiti more v spolnovanji imenitniših dolžnost. Zatoraj tudi ranjki s postam ni preveč života zatiral, le navadno zmernost je v nekaki prijetni, nikdar razžaljivi popolnamosti spolnoval. Poznal je namreč svoje slabo zdravje in je vedno po moči zanj skrbel in si ga varoval.

Vino je po malim zmiraj pil in večkrat smo mu svetovali, naj ga ne opusti, ker mu bo k zdravju in k ohranjenju telesnih moči teknilo, in res rad nas je vbogal in ga se celo takrat kake kaplje spil, ko se mu ni prileglo in ni nič poželenja po njem imel. Saj sim že rekel, on je prerad vbogal, in tudi celo take, ki jim ni bil po nobeni zadevi tega dolžan in takrat, ko bi mu nihče ne bil mogel zameriti, če bi ne bil.

Ravno tako je ravnal v družih telesnih potrebah. Nikdar ni posebnost ne iskal in ne ljubil. De bi bil cele noči prečul, bodi si v molitvi ali pri učenji, ni znano. Poznal je vrednost spanja za ohranjenje svojiga slabiga zdravja in okrepčanje dušnih in telesnih moči. Vender nočem reči de ne bi bil večkrat dolgo in predolgo v noč čul — tudi čez polnoč, posebno v prvih letih v gimnaziji — ali tudi takrat je moglo kaj posebniga biti.

Naj še nekoliko pristavim, kar mi je znaniga. Že v prvem spisu sim omenil, de se je bil med sedmo šolo nar bolj spremenil in se jel povzdigovati v dušnim življenji. To se ni kar v hipu zgodilo, ampak počasi, le nekaj sam o pomni, de se mu je samimu čudno zdelo, kakor namreč de je posebno vnebo k molitvi dobil. Naj njegove besede tu postavim: *)

„Že ob delavnikih, ko imam skoraj vedno opraviti, se mi prijetni občutljeji v sercu zbujaajo, posebno kadar se zvečer prestanih težav spomnim; veliko bolj pa ob nedeljah in praznikih, ko sim dela popolnoma prost — in prav po serčnih željah živeti in se v višjih krogih sprehajati zamorem. In tako so nedelje in prazniki zame res dnevi počitka in veselja. Dopoldne preživim ob tacihi dnehi veči del v cerkvi, in to mi je nar veči prijetnost. Posebno pa me veseli čas velikiga duhovniga opravila — in sam ne vem, kako se človeku misli tako naglo spremeniti morejo. Zakaj popred nisim mogel med veliko mašo prav nič pobožnosti občutiti. Včasih mi je bilo prav neprijetno stati, ker klečati mi je bilo še manj po volji, sicer sim pa z mutastim serčnim govorjenjem petje poslušal in komaj čakal, de je sv. maša minila. Zdaj je pa vse drugači. Še so spomnim, v praznik Marijnega vnebovzetja sim bil prvič s pravim veseljem pri veliki maši in s tem se je vse spre-

obrnilo. Notranje je postalo zgovorno, zunanje je utihnilo; in ko sim šel potem iz cerkve sim bil za vnanje reči še vedno gluh in mutast, ali notranje je plavalo v neizrekljivi sladkosti — — — ; in tako sim pri veliki maši in pri nedeljski božji službi vedno s pravim veseljem. Slovesnost tega opravila je tudi taka, de serce za sveto premišljevanje obudi, in godba, ki sim jo pred za zmoto pobožnosti imel in grajal, te lepe občutljeje podpira in nove občutljeje veselja obuduje, ki v vsi svoji mnogoterosti le eno govoré, namreč: Tvoja služba, o Gospod, je priprosta, je velicasta, je polna radosti. In res, ali je kaj velicastnišiga, kakor to povzdigovanje duha nad vse pozemeljsko, in ta tako bližnja zveza s svojim Stvarnikom, kteriga zdaj še zakrigitiga in vender čisto vidimo, ki ga bomo pa enkrat natanko razločili. In tako mi pravi drugi občutljaj: Počakaj le in pričakuj, veruj in upaj, kmalo bo prišel čas tvojiga odrešenja, potem bo tvoje veselje popolnoma. In če potem se globokeje v dušno (notranje) življenje pogledam, potem se mi življenje ne zdi nič družiga, kakor pripravlanje za večnost, ki se nam bo pred ali potlej odperla. Potem se mi tudi družba svetnikov, to je, zveza med izvoljenimi in med nami na zemlji jasneji pokaže in spet se mi drugi občutljaj oglaš: Blagor ti, če se ta kratki čas prizadevaš, tudi ti boš tje prišel! Gotovo, če človek to in tako premišluje, potem se mu vidi vse tukaj tako majhno in zaničljivo, in kadar ura bije ga z veseljem ali z žalostjo napolni, če se spomni, de se pretekla ura nikdar več vernila ne bo, in de bo prav gotovo od nje odgovor dati mogel. Posebno vesel je bil zame včerajšnji dan, namreč Marijno vnebovzetje. Ta je nar veči Marijnih praznikov, in včeraj se je tako rekoč vsa živa in neživa narava ovenčala v slavo Nje, ki se je, potem ko je bila zveličanje svetá prinesla, ravno včerajšnji dan nad to dolino solz povzdignila, de zamore toliko bolj za nas prositi. Je pred celi teden deževalo, je pa včeraj spet solnce okolico obsijalo in jo s toliko lepši prazniško obleko okinčalo, kolikor žalostniši je poprej vse bilo. Zakaj, kaj dobrega, če nam je bilo odvzeto, in nam je zopet dano, je potem še enkrat boljši. Tako je bil res kraj prav prazničen in v resnobnim pokoji, in ne manj v njegovi podobi, kakor v sercih so se zamogle brati besede: Veseli se, o človek, in se raduj, ker veliko reči smeš upati od današnjiga praznika zase in za svoje brate!“ —

Naj k temu ne pristavljam družiga, razun de je ravno čez tri leta in tri dni po tem prazniku ljubi ranjki se preselil k tej svoji ljubljeni Materi, toraj med osmino tega njeniga, ranjkimu tako imenitniga in častitiga praznika. Dosegel je od njega kar je pričakoval in upal.

Tudi, menim, se iz teh njegovih lastnih, tri leta pred njegovo smrtjo pisanih besed že lahko vidi, de je bila njegova pobožnost že takrat na posebno visoki stopnji; če pa pomislimo, de je od tega časa še vedno rastla, in čeznavadno rastla, se lahko vidi, de ni kmalo kaj preveč rečeniga od njegove čednosti, kako lepa, kako prijetna in čista je bila. (Dalje prihodnjič.)

Pravo tolažišče ob smrti.

V saksonskim kraljestvu je bil duhoven, dvorni pridigar, k bolniku poklican, kater ga takole ogovori: „Gospod dvorni pridigar! Jez sim zlo bolan in se bojim, de bom umrl; zato sim vas poklical in vas prosim, de bi mi kaj pobožniga povedali. Eno pa si izgovorim, de mi od Jezusa nič ne spomnite, ker od tega nočem nič slišati! — Duhoven odgovori: „Prav je, de ste mi berž to povedali, ker ravno od tega bi bil jest začel z Vami govoriti.“ Sicer imamo še veliko družiga lepiga, od česar se zamoreva pogovarjati. Hočete, de vam kaj od Boga povem? — „Le,“ odgovori bolnik, „to bom pa rad poslušal, ker Boga sim pa vedno zlo spoštoval.“ Na to pravi duhoven: „No, se bova pa od ljubezni Božje kaj pogovarjala.“ Zdaj mu pripove-

*) Vzete so iz prijateljskiga pisma.

duje veliko, kako je Bog ljudi ljubil, in jih vedno ljubi, Bolniku je bilo tako po volji, de gospoda pri odhodu prosi. naj zopet kmalo pride, de mu bo še veliko lepiga od Boga povedal. Berž ko gospod bolnika zopet obide, ga bolnik popraša: „No, kaj mi bote pa danes lepiga povedali? oh tako sim vas že želel!“ — Duhoven pravi: „O imam še prav veliko od Boga z vami govoriti. Danes vam bom pa od modrosti Božje kaj povedal.“ Zdaj mu razlaga modrost, vsigamogočnost in vsigavednost Božjo. To govorjenje je bilo že veliko resnobnejši od perviga; vendar pa še prijetno bolniku. Pri tretjim obiskanki vpraša bolnik duhovnika, koga mu bo pa zdaj od Boga še povedal? „Božjo svetost bova danes premisljevala,“ odgovori duhoven. Ta pogovor je bil še resnobnejši od uniga. Veliko resnobnejši pa je bilo pri četrtem obiskanki premisljevanje od Božje pravičnosti, tako, de je bolnik jel zdihovati. „Gospod! jenjajte za zdaj, ne morem več tega prenašati, kajti, tako me je groza in strah, ako je Bog tako svet in pravičen, kakor vi pravite, bom večno pogubljen!“ — Duhoven zdaj odide in drugi dan ne pride, misleč, naj se mu le to dobro v srcu pokuha, kar je poslednjič slišal! Na zadnje pa zopet bolnik duhovnika pokliče, in ko pride, zdihe: O gospod! moj Bog, jest britkosti poginem! Povejte mi vendar zopet kaj tolažljiviga! Meni je tako hudo, kakor bi bil že v peklu, ali pa pekel v meni; ali nič ne veste, s čemur bi se zamogel vpokojiti? — Duhoven odgovori: „Nič drugiga vam več ne vem povedati, razun de je Bog sicer milostljiv, pa tudi pravičen, in po svoji pravičnosti mora hudo kaznovati. Po svoji pravičnosti je Bog že naše perve starše iz raja izgnal. Res, de je Božja ljubezen znašla pripomoček, po katerim se zamore Božji praviči zadostiti in greh zopet izbrisati; ali ravno od tega pripomočka vi nočete nič slišati. Zato vam pa tudi v tej vaši stiski kar nič več ne morem pomagati.“ Ves hrepeneč pravi bolnik gospodu, naj mu pové preč sredstvo in pripomoček, po katerim je še mogoče rešenje njegove duše. — „O prav rad vam ga povem,“ odgovori duhoven, „tode mi morate privoliti, de vam kaj od Jezusa spomnim.“ — Bolnik reče na to: „Gospod! govorite v Božjim imenu, kar koli hočete, de bom le pekla rešen, kateriga sim zaslužil.“ — Zdaj začne duhoven ostrazeninu bolniku oznanovati sveti evangeli in mu goreče in modro spriča, kako je ravno ta Jezus, ki ga je do zdaj sovražil in zaničeval, njegov Gospod in Bog, njegov Stvarnik, Odrešenik in Zveličar, ki je v rešenje grešnikov na sv. križu svojo drago kri prelil in v svoji Cerkvi zveličavno napravo, zakrament sv. pokore postavil, v katerim vsak grešnik milost in odpušenje grehov, mir vesti, in popolnoma spravo pri razžaljenim Bogu zopet doseči zamore. O kako vesel je bil zdaj bolnik in ves potolažen, ko je veliko slišal od ljubeznjiviga Jezusa, Rešenika in Zveličarja, kater z veseljem grešnike sprejema! Ves pobožen in razkasan prejme ta bolnik sv. popotnico in mirno pa srečno v Gospodu Jezusu zaspi — umerje! J. B.

Kedaj bo vse to minulo? *)

Pogosto vprašajo: Kedaj bojo minule nadloge in nevarnosti, ktere nas zdaj pestijo? De bi zvedili, kedaj se bo ta srečni dan zaznal, pregledujejo stare bukve, nabirajo stare in nove prerokovanja, se posvetujejo s pobožnimi osebami, napenjajo opazovanje prihodnosti tako, de se prederzne zaničljive radovednosti krivih storé.

Ne smemo sploh zavreči vere v prerokovanja, ker je Jezus duha prerokovanja svoji Cerkvi prihranil; vendar se moramo pa tudi varovati, de ne verjamemo berž vsakimu duhu, de nimamo vsacih želja že za prerokovanje, in de se ne vedemo po nekaki nedečakljivi in gzanju vredni pre-

derznosti, kakor de bi zamogli v prihodnost kaj pogledati. Minulo bo vse to, kadar bo Bog hotel, kadar pride od Boga odmenjeni trenutek. Gotovo bo konec vzelo to sata-novo početje, nad tem dvomiti dobrim vest ne pripusti, hudobni pa že v srcu vse to čutijo, de bo minulo. Ljudje so za zveličanje vstvarjeni, pred al poznej bo minula svetna vertoglavnost sedanjih časov, strasti se bojo vpokojile, vlegli se bojo moraki valovi, potihnil vihar. Pa kedaj se bo to zgodilo? To vprašanje se nam le vedno vailuje. Vse je pa zdaj tako zmedeno, de ničesar ne moremo vediti, spoznati, in morebiti ravno tisti nar manj vedo, ki te zmešnjave delajo. Ko pa vendar ljudje kaciga odgovora želé, pa poskusimo na zgorej omenjeno vprašanje nekoliko odgovoriti.

Minulo bo to vse, kadar se bomo spokorili za svoje grehe, kakršni so: lenoba, vnemarnost (vseenost?), zadolžena nezmožnost. Nikodemova pregreha, ki vse dopusti; pregrehe tistih, ki nič ne storé, se nič ne premaknejo; pregrehe plašnih in boječih, ki se nič ne ustavijo; pregrehe ljudstva, ki je prelahkoverno; pregrehe poglavarjev, ki so prečudno oslepljeni; pregrehe imenitnih, ki so prenapuhnjeni in poželjivi...

Minulo bo vse to, kadar bo napolnjena nesrečna mera puntov, in se bo utrudila poterpežljivost Gospodova, ki je toliko prizanašljiv; grehi so razštetí, toliko le in nič več ne! Ko bo spolnjeno to število, bo pa vstal Gospod, kakor pravi prerok, ter bo pokazal, de zoper Njega nič ne premore nobena še tako oborožena moč. nobena modrost, ne zvijača, noben nasvet, temuč vse se mora ukloniti njegovi vsigamogočni volji.

Minulo bo vse to, kadar bojo hudobneži popolnoma z obraza potegnili svoje seme, ter se v djanji pokazali, kakršni de so, koliko premorejo in kaj de hočejo. Po tem se bo vidilo, de le prazno žlobodranje prodajajo, de ne ljubijo domovine, ampak le sami sebe; de ne varujejo ljudstva, temveč ga le mesarijo; de ne pridobivajo svobode, jo le pokončavajo; de pod hinavskim imenom bratovstva, izobraženosti, napredovanja, omike, skrivajo le svojo častizelnost in zadnjič so vzrok obrekovanja, nezaupnosti, ugonobljevanja in denarskiga zatrosévanja, sovraštva, novih davkov, dolgov in vojske.

Minulo bo vse to, kadar bojo zgubili Cerkev, papež, pravica in red vse svoje podpore, in bojo rovarji in puntarji tako visoko prikipeli, de bojo mislili, zdaj se zamorejo že nebés s perstam dotikati, kakor so menili človeški otroci ob času babilonskiga turna. Božja previdnost hoče, de v sedanjim veku nevére občutimo moč nje roke, in spoznamo, de je nje Cerkev na zemlji božja, de je nemogoče papežu le tudi samo deželsko posestvo pokončati; nas hoče prepričati, de poslednjič vendar le resnica, pravica in postava zmagajo.

Minulo bo vse to, kadar bojo katoličani po vsih stanéh spoznali tehtnost časov ter veličanstvo vojská (za pravico), v ktere so poklicani; kadar bojo ponovili izglede ljubezni, serčnosti, poterpežljivosti, pripravljenosti aposteljnov in mucencov; kadar bojo že prav očitno spričali svojo ljubezen in vdanost ter zvestobo do svete rimske Cerkve in njeniga poglavarja, Očeta vsih vernikov. Zdaj so dnevi obiskovanja in skušnje, so dnevi Kalvarije; pa minuli bojo, za njimi pa pridejo dnevi vstajenja.

Minulo bo vse to po tem, ko bojo ljudje očišeni in bo pšenica od plév odločena, kadar se bojo po vsih stanovih lahko spoznali prijatli in sovražniki, dobri in hudobni. Razun veliko hudiga imajo punti vendar to dobro v sebi, de ljudi presejajo, in jih primorajo, de se vsakteri pokaže, kakóšen de je v srcu; tako nas rešijo hinavcov nezvestežev in izdajavcov. Tako je tudi nekaj tista strašna hudobija, bogamorstvo pokazala, kdo je tisti Judež, kater je hinavsko ljubezen do ljudstva in usmiljenje do ubozih kazal, de je bil po tem izmed aposteljnov izgnan.

*) Iz turinškiga časnika „Armonia,“ v katoliškem misijonskem časniku po nemško. To nam kaže misli, glas ter up naših katoliških bratov po Laskim. Missionsblatt.

Minulo bo vse to potem, kadar bote Italija in Evropa spoznale škodo, da se je vera zaverгла, ter praznoto vne-marnosti (vseenosti) in nevere med ljudmi; ko bote lahko že z roko prijelo, da je prava omika in pravo napredovanje le delo katoliške vere; da imajo ajdovske misli, nevera, tudi divjaško življenje v sebi; kadar bojo novi Robespieri spoznali, da je zopet potrebno vpeljati čiščenje Božje ter zatreti ajdovsko brezbožnost, katera zdaj pod imenom svo-bodne vesti cvetê; kadar bojo oblastniki, premagani od raz-djanja in brezrednosti kakor prvi Bonaparte, prisiljeni s papežem pogodbo narediti, in bojo kakor uni rekli: „Ako bi ne bilo papeža, bi ga mogli napraviti.“

Ta čas bo tudi gotovo prišel, smemo ga stanovitno pričakovati, kakor ga pričakujejo sv. Oče Pij IX., in v tem pričakovanju molimo brez nezaupa, vojskujemo se brez so-vraštva, delajmo brez zarote; mi pričakujemo tega časa gledé na Božje obljube in na nezmožnost ljudi, ki so le razlomljive mahove bilke; pričakujemo ga tudi od ravnanja in početja svojih sovražnikov, ki ga bojo s svojo ošabnostjo priklicali. Sila je vselej poslednja doba puntov, hudobija pa, po tem ko je dóbre mučila, sama sebe vje. J. B.

Pogovor dveh protestantov od Lu-trovih nauk.

Poleg nemškiga. — Spisuje Marešič.

- Vilko. Dober dan, Bogoljub! zakaj si tako zamišljen, imaš kali kake posebne muhe v glavi?
- Bogoljub. Premišljujem besede našiga pastorja, ktere je v zadnjem nagovoru izrekel: „Poskusite vse, in kar je dobrega, ohranite.“ 1. Tesal. 5, 21.
- V. Kaj si se torej namenil, Bogoljub?
- B. Mislim nauke našiga učeniga reformatorja, popravljavca vere dr. M. Lutra preiskovati: to bom toliko ložji do-veršil, ko imam vse Lutrove bukve v svoji lasti.
- V. Tako! Kje si jih dobil?
- B. Moj dobri prijatelj Daniel mi jih je poslal iz Frankobroda.
- V. Prav ljubo mi bo, bukve viditi, in jih s priložnostjo prebrati.
- B. Marsiktero boš najdel, ktero naši gospodje pastorji nam skrivajo.
- V. Pa! Vsak pastor si ne more vsih Lutrovih knjig kupiti. Zakaj mala plača, ki jo pastor ima, njegova žena, o-troci, — vsi ti ga tega zadržujejo; Bog de se pre-živí.
- B. Vilko, pojdi z menoj, ti bom bukve pokazal, in te za dober svet vprašal.
- V. Zdaj ne utegnem, pridem pa v nedeljo po prvi božji službi.
- B. Bog te obvari, stari, bodi mož beseda.

P prvi pogovor.

Od prestave svetiga pisma.

- V. Dobro jutro, Bogoljub! Ne pridem li prezgodej?
- B. Dobro jutro, Vilko! — Ne, ne; veš de ti meni ni-koli ne prideš prezgodej.
- V. Oj! Koliko bukev imaš, so li to vse bukve našiga Lutra?
- B. Prav vse, in dobro si pomni, da to so nar starejši knji-ge, ktere je Luter na svitlo dal.
- V. Čimu bi si mogel to zapomniti?
- B. Boš kmalo vidil. — Sej veš leto, v kterim je začel Lu-ter vero popravljati?
- V. Tega ne pozabim. Leta 1517, dan pred vsimi svetniki.
- B. Kaj misliš, ali je Luter začel vero popravljati po svoji ali po Božji volji?
- V. Luteranov, kakor sva midva, ni treba tega vprašati. Sveti Duš je Lutra okrepčal, in ta mož je orodje v Božjih rokah, da se papeževe zmote overžejo in krist-jauam sv. pismo v roke podá.

- B. Ali misliš na Lutrovo sveto pismo, in meniš, da sveti-ga pisma ni nobeden pred Lutram prestavil?
- V. Tako je. Čimu sv. pismo predstavljati, če ga nobeden ne sme brati?
- B. Veš, kaj so ljudje ob času Lutrovim od Lutroviga pre-stavljeniga sv. pisma mislili?
- V. Ne vem! vender mislim, da so kristjani Lutra za to grozno hvalili.
- B. Veš, kdo ga je hvalil?
- V. Ne vem.
- B. Luter se je sam hvalil.
- V. Kako to veš?
- B. Iz zgodovine. Luter je pisal Jurju, vojvodu Sakson-skimu tako le: „Jest Martin Luter sim sveto pismo na dan spravil, kar se ni zgodilo tavžent, ali šesttavžent let, rečem, kar svet stoji; takiga pisma ni pri nobenim starim učeniku najti, jest sim sveto pismo spod klopi spravil.“ — Lej Vilko, se ne pravi to samiga sebe hva-liti. (Sram me je, ko se tako baha.)
- V. Je že imel pravico, se hvaliti.
- B. Koliko pravice je imel, se tako bahati, naj pové Cvingli, tudi reformator ali popravljavca vere ob Lutrovim času. Cvingli zvê, kako de se je Luter v pismu do vojvoda Saksionskiga bahal, napravi neki popis od zadnje sv. večerje, da ga natisniti v Zürichu 1527, in v tem spisu nagovori Lutra, rekoč: „Po mojih mislih ne delaš prav, zakaj če pomislimo možê, kteri so nas sv. pismo učili, moraš Erazma, — Valla, in pobožniga Reuhlina in Pe-likana, spoznati za orodje jezikov; brez pomoči teh bi ne bili ne drugi ne ti nič koristili. Prizanesem ti, ljubi Luter, desiravno si se v mnogo družih spisih in pismih še bolj prevzetno bahal, tepsti bi te mogli zato, zakaj resnično je, kar sam lahko veš, da ob času, ki si se tako šopiril, je bilo veliko taci, kteri so bili v branji in v jezikih bolj premedeni od tebe.“ — Kaj skleneš iz tega, moj ljubi?
- V. Iz tega sklenem, da je Luter opombe in prestave dru-zih mož porabil v prestavljanje svojiga sv. pisma. Ko je pa sv. pismo prej bilo le v greski in latinski jezik prestavljeno, čast ostane vendar Lutru, da je sveto pismo v nemšino prestavil, da se ga ljudje poslužiti zamorejo.
- B. Zgodovina nas drugač uči, moj ljubi Vilko! Za tako kratek čas od znajdenja tiskarstva do Martina Lutra, in za tako malo število ljudi, kteri so znali brati, je bilo sveto pismo v zadosti mnoge jezike prestavljeno in že pred Lutrovim natisnjeno. Glej, kaj govori dr. Nikolaj Wiseman v svojih bukvah Regensburg 1838, in vidil boš, kako gerdo nam lažejo, kteri pravijo, da pred Lutram ni bilo svetiga pisma za ljudstvo.
- Wiseman govori: Najde se še dandanašnji prestav-ljeno sveto pismo, v kterim se ne bere ne leto, ne kraj natisa, stara prestava mora biti, zakaj v prvih časih natisovanja se ni ne kraj ne leto natisa na znanje da-jalo. Drugič, Fast je natisnil katoliško sv. pismo leta 1472, skorej 60 let pred unim Lutrovim, — drugo pre-stavljeno sv. pismo je prišlo na dan leta 1467, četrto in peto leta 1472 in 1493, v Nürnbergu leta 1477, in je bilo še trikrat natisnjeno, preden je Luter svoje pokazal.
- V. Avgsburgu je bilo leta 1477 in potlej še osemkrat natisnjeno, preden se je kaj od Lutroviga slišalo.
- Koburg je dal katoliško sveto pismo na dan leta 1483 in 1488, v Avgsburgu 1518, drugič leta 1524.
- Na Španjskim je bilo sveto pismo prestavljeno in na-tisnjeno leta 1478, ko je bil Luter komej rojen. Na Laškim, ki se skorej papeževa dežela imenuje, je bilo sv. pismo po Malermi v Benetkah 1471 prestavljeno, ta prestava je do leta 1500 sedemnajstkrat, in 33krat pred Lutrovim sv. pismam natisnjena.

V Rimu leta 1471, v Benetkah po Bruccioli 1532.

Francoske prestave v letih 1478, 1484, — po Jakobu Lefebvre leta 1512 i. t. d.

Na Češkem leta 1488 i. t. d. In če tudi tisti čas ni bilo sveto pismo po svetu razširjeno, kakor je danes, je bil vzrok tega malo število tiskarnic in oseb, ktere bi bile brati znale.

Kaj se ti zdi, Vilko, zastran vsiga tega?

V. To je temu naravnost nasproti, kar se nam trobi.

B. Ravno to se mi ne dopade, nekaj že mora biti za herb-tam, ko se nam zmirej vpije, de pred Lutram ni smel noben katoličan svetiga pisma brati. Čimu bi bile tolike prestave v tako mnoge jezike?

V. Tvojiga modrovanja poterditi ne morem, ker katoliški kristjani še dandanašnji ne smejo svetiga pisma brati.

B. Kaj praviš? Nimajo kali katoličani dandanašnji svetiga pisma v mnogoterih jezikih? Glej, v nemški jezik ga je prestavil dr. Allioli, papež ga je poterdil, in dal ga katoličanom brati. (Po Alliolovi prestavi je sv. pismo v slovenski jezik prestavljeno, čimu to, kakor, de ga Slovenci berejo?)

Katoličani smejo sveto pismo brati, le po svoji glavi ga razlagati ne smejo. Hočeš, de ti to dokažem, de katoličani v ti reči bolj pametno ravnaajo od nas Luteranov?

V. Ohrani dokaze za drujikrat.

B. Naj bo; — odloženo ni prizaneseno.... Zdaj mi, Vilko, saj povej, kaj se iz svojiga pogovora utegneva učiti?

V. Sram me je praviti, mislim, si pa, de je bil Luter bah-č ali prevzetneš in lažnik.

B. Je sv. Duh učil Lutra se bahati in lagati?

V. Z Bogam! jutri pridem.

Ogled po Storenskimi in dopisi.

Iz Ljubljane. Pervo adventno nedeljo so naš vikš pastir, Milostljivi gospod Jernej Vidmar, ljubljansko mesto posebno razveselili; so namreč ta dan v pričo neštevne verne množice, velik del iz nar bolj olikanih stanov, prvičkrat v Šenktašču pridigali. Času primerne tvarine v vsestranski preizverstni obliki visokiga govora so gotovo na dobro zemljo padle ker veliko zadovoljnost in enosernost željo so obudile: ljubljeniga vikšiga pastirja večkrat slišati.

Grof Chorinsky, dosednji poglavar na Kranjskim, so izvoljeni poglavar na Moravskim in Šleskim.

Iz Ljubljane. G. A. Praprotnik naznanuje v „Novicah“, de bodo ob novim letu nekteri ljubljanski učeniki začeli „Učitelj-ki list“ na svitlo dajati.

Od nekod na Kranjskim, 27. kim. *) — Častiti vrednik! Ko se je spomladi t. l. milošnja za S. Očeta nabirala, se ni nihče nadjal, de bo stiska še veliko hujši, kakor je bila tčas.

Ne zadosti, de Mu je cerkvenoropna derhal skorej vse dežele poropala, so Mu iz cele Italije pregnane uboge minihe pritirali, češ, naj jih preredi. Kar pa človeka nar bolj k občudovanju spodbadati mora, je, de S. Oče nobene daritve od nezvestiga Judeža prejeti noče.

Premišljeva je te in druge reči, sim si namenil, svoje groše; kar mi jih je od veseljniga pogina ostalo, S. Očetu podariti. Vas pa, častivredni vrednik, prosim, blagovolite te krajarje **) odrajtati, kamor so namenjeni.

Druge poti ne poznam; pridenem pa še milo prošnjo, de ta reč popolnoma med nama ostane. Če pa ni mogoče tega dnarja v Rim poslati, ga pa za afrikanski misijon obrnite, ali kakor se vam sicer prav zdi ***).

*) Menimo, de enacih blazih razodevanj, kakor so naslednje verstice, sedanji časne gre zamoleevati, desiravno človeka ne povemo.

**) Prejeli v srebru: 1 tol., t. j., 1 gold. st. dn., 1 tol., t. j., 1 gold. n. dn., 4 tol. po 33 kr. st. dn., in 10 dvaj-etic.

***) Homo skušali pot najti, de pride v roke sv. Očetu, zlasti ako

V Bresci, v kastvanski fari, dobre pol ure od Berguda na Primorskim, je ravno kar nova cerkev dozidana. Tako so v unih krajih, kjer so poprej le majhne cerkve bile, v 4 poslednjih letih tri precej velike cerkve vstale. Med temi je tudi Bergud, kjer bodo poleti še nov 21stočni zvon dobili, ki je že pri gosp. Samasatu v Ljubljani naročen in zagotovljen.

Iz Primorskiga. (—n--ž—) V Devini poleg ja-dranskiga morja na Goriškim bodo tretjo nedeljo v adventu obhajali dve veliki slovesnosti. Najpred bodo vmesteni novi dekan čast. gosp. Štefan Doljak, mož po Božji volji, duha, kakoršniga vsim duhovnim privoščimo. Skazali ga bodo zbranimu ljudstvu v farni cerkvi sv. Ivana nekdanji mnogozasluzeni dekan devinski, vis. čast. gosp. Jožef Tuni, sedanji mestni fajmošter pri fari sv. Ignacija v Gorici. Vpletla se bo v to častito slovesnost druga še vselejši, še častitiši. Komej vmesteni dekan bodo namreč sv. kerst opravljali nad odrasčenim judam, ki po prerorenji duhovskim že več let hrepeni. Je sedaj čuvaj pri železnici v Nabrezini. Boter mu bodo nek sami knez Hohenlohe, posestnik grajščine devinske, soprug grofinje Turnove, varhinje ravno te fare. Privabile bote te slovesnosti gotovo prav obilno ljudstva v Št. Ivan. Naj bo vse Bogu v vikši čast, pobožnim ljudem pa v veselje in dušno korist! Naj bi kdo gospodov, ki se bo teh svetih veselje vdeleževal, blagovolil nam jih popisati, de se tudi mi nepricujoči veselimo z veselimi, v Kristusu Jezusu.

Iz Verone, 29. listopada. Iz zanesljive roke imamo naslednje naznanila zastran dobrotiniga vstava človekoljuba gosp. Mazza-ta:

Prizanesite, ko nisim poprej odgovoril; vzrok je bilo zakasnjeno popotvanje zamurcov (iz Verone v Neapelj), kteri so še le v ponedeljek popotne liste dobili, 26. t. m. Po njih odhodu sim imel tolike skerbi, de nisim bil zmojin verstice zapisati. Zdaj ko se malo odiham, si štejem v dolžnost, . . . vam naznaniti zastran zamurcov in našiga vstava. Zamurci, ki so z g. Danielam Komboni-em v Neapel v ondotni zamurski vstav popotvali, so naslednji: Stanislav (Ljubljanski, ki je bil od mesca majnika v Veroni), Tomaž, Joze Habeši (Habesinski), in naš klerik Nasri. . .

Kar tiče gospodarsko stran našiga vstava, se nam slabo godi: Bog nas terdo skuša; naj se zgodi Njegova sveta volja. Zdaj nas je v moškim vstavu 193 ljudi; v ženskim jih je čez 300. Vsi pomočki za živež in ohranitev so zastavljeni na ljubezin dobrotnikov in na Božjo previdnost, ktera se nam nikoli ni umaknila, desiravno nas je večkrat v trepetu pustila. Namen moškiga vstava je, odgojevat blazih in nesebičnih mladenčev, kteri se po svoji dopolnjeni učenosti in resnično kersanski odreji utegnejo v kakoršni koli stan v prid sv. Cerkve in človeške družbe podati, torej jima spodobno povračevati, kar so od nju dveh prejemali. Sploh pa se vender naši mladenči duhovskiga stanú poprijemajo, in zares štejem ta čas po škofii in drugod čez 74 fajmoštrov, učenikov in družih, ki delajo v vinogradu Gospodovim s popolnoma zadovoljnostjo duhovnih vikših. Eden zmed njih je sedanjo dobo tajnik pri apostoljskim poročniku na Dunaji. V vstavu nas je petnajst duhovnov, nekteri pri odreji belih in černih mladenčev, drugi pri bogoslovskim učenji, zakaj sleherni naših mladenčev se mora po dopolnjenim bogoslovstvu še štiri leta učiti, de se v duhovskih učenostih popolnoma vterdi. Imamo verh tega osemnajst klerikov (duhovnikov *) ali bogoslovcev), kteri

še koga kaka dobra misel obide. Pri ti priloznosti opomnimo, de spomladanske zbirke smo ljubljanski prečastitljivi veliki namestni odrajtovali in so z drugimi darovi naše dežele vred v Rim poslone bile.

*) Prav bi bilo morebiti, de bi so za „Geistlicher“ rabla le beseda „duhoven, duhovni,“ kakor je sploh v navadi, „duhovnik“ pa naj bi veljalo za „klerika, bogoslovca.“

Vred.

vedno zvikašujejo lepo upanje za sv. Cerkev. Černih mladencev imamo samo pet, zmed katerih sta 2 majhna Abisina, kakor vam je mende g. Komboni pisal. Ali v 5 ali 6 mesecih jih dobomo kakih 20 do 30, ker g. Komboni, ko bo une v Neapelj pripeljal, bo dalje popotval, in se podal v Aden za Rudečim morjem, in bo poiskal taci, ki se mu bodo vidili nar lepših dušnih zmožnosti in nar boljše nade. Moj dobrozasluženi vikš se ne ostraši zavolj pomanjkanja telesnih pomočkov, on v Boga zaupa in gre serčno dalje: tolika vera pa mora in mora z velikim nasledkom kronana biti. On ves gori za Afriko, neizrečeno ljubi nesrečne Kamove sinove, in v njih prid posvečuje vso svojo skerb-ljivost in poslednje leta svoje častitljive starosti. Nadušujte, o gospod, tudi vi ... nadušujte tiste dobre gospode v Ljubljani, de naj pripomorejo k tako svetimu in tako zvišeno katoliškemu delu ter podpirajo prizadevanja mojiga vikšiga z blago-serčnimi darovi. (Taki vstav podpirati je čast za blage dobrotnike. Vr.)

Iz Šelala v Sudanu piše v. č. g. provikar M. Kirchner, de je nova misijonska odprava 22. kozop. v Šelal dospela; g. provikar pa meni, ker ni nič duhovnov vmés, de bi tudi drugih ne bilo treba. Duhovni bi bili tolikanj bolj potrebni, ker frančiškanski veliki prednik je naravnost rekel, de prihodnjih deset let ne more iz svojiga reda nobene pomoči obetati. Lansko leto so bili 3 patri v Šelal odmenjeni; eden je v Kairi umrl, O. Reinthaler iz Gradca je šel zdaj na Belo reko, O. Bazili Fraticelli pa se je umaknil v Negadi v gornjim Egiptu. V Šelalu so zdaj z g. provikarjem gg. Beltrame, Dalbosko, spreobrnjenec rokodelec Frančišk, 11 zamurcov, 1 evropejsk tesar, in 4 novi. Zavolj bolehnosti in ker je iz Rima od propagande tehtnih naznanit pričakoval in ker je tudi v Šelalu potrebin, zavolj tega g. provikar ni šel sam na Belo reko, ampak je poslal g. Merlang-a z O. Reinthalerjem, g. Kollerjem, rokodelcem Višnjevskim in 4 zamurci. Ta odprava je bila tolikanj bolj potrebna, ker so brodnarji nekiga slonokostnarja pri sv. Križu misijonskiga zvestiga opravnika, zamurca Ačen-a ali Pringi-a, umorili. Sužnjско trgovstvo in neusmiljenost gospodari ondi gori. — Gosp. Paier piše, de se je Janez Klančnik že pred dvema mesecema proti domu obrnil, pa ne naravnost, ampak ob Rudečim morji, ker ljuboje gredé s slonokosjem kupcuje.

Razgled po kersanskim svetu.

Dunajski časniki, se vé kakošni, se nekaj časa sem zoper prav pohlevne neoborožene bitja, ki se nikomur na svetu niso žaliga storile, hudo vojskujejo, namreč: zoper sestre 3. reda, strežnice v videmski bolnišnici, ktere ti listi in možaki gerdo opravljajo. Ni davno, kar so 7 ozdravljenih, ki so bili dolgo časa v bolnišnici, natanko mastili in izpraševali zastran živeža, strežbe itd., pa niso mogli družiga zvediti, razun kar je bilo usmiljenim človekoljubnicam v čast in poštenje. — Tode — ne bodi jih sram — tih vitezov! Sej še neki Viktor-Emanuelov general, ki pravimu napolitanskemu kralju zveste kmete strelja, se ob enim tudi zoper ženske vojskuje: dal je pet in trideset ženam v Fuori Grotta batine in jih je potem zaperil, ker so Frančišku II. slavo klicale in se zoper združenje Napolitanskiga s Sardinijo vzdignile.

Po nekterih ogerskih mestih derhali gerdo rogoviljo in razsajajo; kdo vé, kaj še hočejo verh tega, kar jim je s ces. pismam 20. kozop. dovoljeno?

V Regensburgu so v dopolnitev Vittmann-škofove zaloge napravili vstav za zanemarjene fantiče ondote škofice, „Sion“ svetuje, de naj bi se naprava zročila šolskim bratom.

Na Parskim več škofov v pastirskih listih opominja k molitvi in darovam za sv. Očeta.

V Monakovim so 26. u. m. pričeli devetdnevno za sv. Očeta.

V Materi cerkvi usmiljenih sester v Monakovim je 21. vinotoka trideset devic prejelo oblačilo usmiljenic.

Pri dvanaajsti obletnici Pijeve družbe v Regensburgu je glavni govornik pričal, de vzrok sedanjiga rovarstva je tajeenje katoliškiga načelstva (principa) od strani vladavnih oblastij in je sklenil: „Se hujsi mora priti, še več vladarjev mora iz svojih dežel pregnanih biti in še več milijonov ljudi mora biti darovanih, prejden se visoko in nizko zopet krog zaničevaniga Križa zbira, in Njega moli, ki so ga zaverгли.“

Pri Pijevim zboru v Bratislavu 14. kozop. je bilo k manjšinu 1000 mož pricujočih. Ogovori so obravnavali sedanje zadeve od katoliške strani. Se vidi, de katoliška Cerkev povsod veliko prijatlov ima, ko bi le toliko serčnosti imeli, kolikor njeni prekanjeni sovražniki!

Poznanski vikš škof Priluski v pastirskim listu duhovstvo in ljudstvo k goreči molitvi in stanovitnim darovam za sv. Očeta budé. De bi se tolikanj več pomoči za sv. rimski Stol v njihovih stiskah pridobilo, so dali duhovsini oblast, na Poznanskim družbo sv. Stanislava, na Guezanskim pa družbo sv. Adalberta vstanoviti.

V Ostinghausen-u na Vestfalskim je šolski ogleda učenike in učenice svojiga okrožja nagovoril, de vsak dan po šoli molijo z mladostjo molitev za sv. Očeta. Dal je za posamezne dni odloocene molitve natisniti, ki se posamezno prodajajo, skupnina pa se za darove sv. Očeta obrača.

V Soppendorf-u na Veimarskim se je 28 mestnjakov s srejskim prednistvam na čelu oglasilo za prestop v katoliško Cerkev.

Iz Rima, 3. listop. Ni davno, kar so bili sv. Oče v svojim nogradu „Vigna Pia.“ Na vratih sta jih čakala zmeršena beraca, ki jih pri vsakim sprehodu nadlegata. Papez, ki jih že davno poznajo, se jima blizajo in reko enimu: „Zunraj prosis za milovšino svojiga očeta; ali ne veš, de je on sam zdaj ubožin? Je zares ubožin in nič nima; morebiti bo v kratkim primoran, svoj živč izberačti, kakor ti. Vender pa, dokler je kaj v papeževim žepu, on to deli z ubogimi in nesrečnimi. Vzem to le, bodi dober kristjan in moli za-me in za Cerkev.“ in podali so otema obitno milovšino.

V kardinalskim zboru 15. u. m. je bilo izrečeno, de naj bi sv. Oče Rim zapustili; vender se še nič prav ne vé, kaj bodo storili.

„Armonia“ v Turinu je že 200.000 lir nabrala za sv. Očeta. Iz vsih krajev gorje Italije obilne darove v ta namen dobi.

V škofijskim semenišu v Bedonii na Parmezanskim so 15. u. m. zjutraj našli 15 bogoslovcev mertvih z njih prefektam vred po njih posteljah. Bili so poprejšnji dan peč zakurili, de bi se pobeljene stene posušile, in hudi sopar od tod jih je zadušil, desiravno je bil na dveh krajih dušek napravljen.

Sardinski katoliški listi, kterih ni ravno malo, prav goreče zbiraajo darove za sv. Očeta in razglasujejo dolge verste prejetih nabirk.

Brat bergamskiga škofa, korar Speranza, je od piemonteske sodnije na tri mesece v ječo obsojen in mora 600 frankov plačati, ker je „očitno Marijo prosil, de naj nasilnika posestev sv. Očeta s čudežem podčre.“

Gerdo rovarstvo zoper pravno vlado se Laham mnogoterno utépa; po Apulii in Abrucah gospodarijo obo-rožene derhali, ki so že mesta Majlano, Celano in Taljanazzo poropale.

Na Neapolitanskim se po več krajih, zlasti v glavnim mestu razodevajo gibanja za praviga kralja Franca II.

Nabiranje za papeževo vojno na Francoskim in na Parskim zopet dobro napredova in z veseljem in serčnostjo se skoz Mastiljo v Rim podajajo vojaki, ki so prišli iz sardinskiga vjetništva. — 11. t. m. so imeli sv. Oče nagovor do častnikov strelskiga kardela (Avstrijanci), ki se ravno

napravljaja, in so med drugim rekli: „Upajmo v Bogá, de vse, kar mi je s človeško malopridnostjo ugrabljeniga, zopet v mojo posest pride. Vi ste zdaj jedro novo vravnavniga kardela, upam pa, kadar svoje okrajine zopet dobim, vojno z vašimi vojaki v tisti velikosti nadopolniti, kakor sim vselej želel. —

Zbor fajmoštrov pod predsedništvam kardinala vikšiga škofa v Parizu je sklenil, de bo v vsaki cerkvi stala kupa za darove sv. Očeta in tretjo adventno nedeljo bo k temu še splošna zbirka. Kardinal vikšig škof so v ta namen razpisali pastirski list, ki se je 1. adventno nedeljo po vsih cerkvah bral.

Francoska cesarica Evgenija, pravijo, je lastno-ročno pismo papežu pisala, v katerim vso odgovornost za zopercerkveno ravnanje pariškiga cesarskiga dvora in rimskiga poslanca Gramont-a od sebe odvráčuje.

Ministersk ukaz na Francoskim je škofovske pastirske liste policijski cenzuri in štampeljnu podvergel. Škofje so se zoper to naredbo razodeli, in kardinala Morlot in Gousset sta se v njeno odvernitev k cesarju podala.

Misijon v Abisinii je zadela britka zguba. Apostolski prednik (prefekt), ki je bil čez 20 let med neizrečenim trudam in terpljenjem apostelj te dežele, g. žl. Jakobis, je 31. mal. serp. t. l. umerl. Na popotvanji se je mogel bolan ustaviti in pod nekim drevesam je dušo izdihnil.

Gaeta.

Gaeta! pred enajstmi leti si nam zvezda bila:
Katoliškim' svetu kot mornarju v noči si svetila.

Zavetje varno bila takrat si očeta Pija,
Ki zalez'vala že ondaj peklenska ga je zmija.

Pa kakor tud peklo nad Cerkev se je togotilo,
Gospod je mignil. — koj morjé neviht se je vmirilo.

In Pius zmagovito zopet svoj prestol zasede,
Kot samiga Zveličarja obetajo besede. —

Tud dans, Gaeta! zopet svet v te oči obrača,
Narboljš'ga kralja zalezuje tam peklenska kača.

Ne vóli mu nar manjšiga prostora v domovini,
Počitka trudna glava sme se nadjat' le v ptujini.

Al kakor nekda Piju žark si upa v serce lila,
Tak' danes bod', Gaeta, kralju svoj'mu zvezda mila

Saj čerka večna vsim nedolžno stiskanim obeta:
De Bog jim sam v kraljestvu svojim venec zmage spleta.
Rodoljub Podratitovski.

Duhorske zadere.

V goriški nadškofii so odločeni čč. gg.: Mašera Jož. za ekspozita v Št. Maur, Cibič Ant. za 1. duh. pom. v Bovec, Kuštrin Jan., novomašnik, za 2. duh. pom. v Bovec.

V ljubljanski škofii so naslednji gg. duhovni pomočniki prestavljeni: Jern. Babnik iz Kamne gorice v Železnike; Jožef Meglič v Dole; Jožef Voglar iz Dol v Mirno; Janez Voglar iz Mirne v Kamnik; Jožef Boncelj iz Černomlja v Šmartno pri Kranji.

Naročevanje

na

„ZGODNJA DANICA“

za prihodnje leto 1861.

Časniki in dnevniki imajo razločne namene, poganjajo se eni za kake posvetne koristi in osnove, ki so jim nar ljubši in občinstvu, vladi, domovini v prid; drugi se pertijo zoper pravico in resnico in so bolj ali manj očitni sovražniki sv. Cerkve, pravnih vlad in občinskiga reda; pravi cerkveni listi delajo za dušni blagor vernikov. Naša „Zgodnja Danica“ je darovana Bogú, pravi veri in lepimu življenju, časniku in večnemu blagru vernih katoličanov, kakor je znano. Kdor je z nami enih misel, naj blagovoli tudi štirinajsti letnik našiga cerkveniga lista podpirati, nanj naročiti se, in po okolišinah poskerbeti, de se njegovo branje čezdalje bolj razš'ra. Zdaj jih je že obilno zmed ljudstva, zlasti mlajših, ki znajo brati, gotovo bi torej duhovni pastirji njih dušni prid obilno pospešili, ako bi tako ravnali, de bi se v vsaki vasi saj en iztis „Zgodnje Danice“ bral, k čimur je ob nedeljah več priloznosti. Torej je zmiraj naša želja, de bi list zopet na teden izhajal, kakor v začetku, ako bi okolišine dopustile. Vsim blagoselčnim prijatlam našiga cerkveniga lista, zlasti še pridnim gg. dopisovavcam, naznanimo naj priserčniši zahvalo, pritaknivši prošnjo, de naj bi tudi v prihodnje „Danice“ ne pozabili. Novo leto bo naglo naglo pred durmi; prosimo torej častite naročnike, naj skusijo, naročilo urno obnoviti, de bodo list v novim letu brez pomude dobivali.

Veljá pa Zgodnja Danica:

Za celo leto po pošti	2 gold. 70 kr. n. den.
Za pol leta po pošti	1 „ 35 „ „
Za celo leto v tiskarnici	2 „ 12 „ „
Za pol leta v tiskarnici	1 „ 6 „ „
Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača	— „ 20 „ „
Ako je treba napis med letam prenarejati	— „ 15 „ „

Luka Jeran.

vrednik.

Jožef Blaznik,

založnik.